

Inspraak Tjeerd Bandringa / Rob van Engelenburg t.b.v. Commissie Burger en Bestuur, gemeente Voorschoten, d.d. 30 juni 2016

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Burger en Bestuur, dank voor de geboden mogelijkheid in te spreken op dit uiterst relevante onderwerp. Dit in aanvulling op de door ons eerder aangeleverde tekst over dit onderwerp voor het Raadspreekuur van 23 juni jl. Als algemeen statement vinden wij het lovenswaardig dat er nu werk van gemaakt wordt om burgers structureel te betrekken bij het beleid van de gemeente Voorschoten.

Ik zal gemakshalve niet teveel ingaan op projecten en ervaringen in het verleden. Een stevig aantal hiervan valt onder de noemer: voor verbetering vatbaar en dan stel ik het nog diplomatiek. Ik verwijs gemakshalve naar Stationswijk, Dobbewijk en woonvisie. We kunnen hier echter wel lessen uit trekken en de leermomenten als bouwstenen zien voor verbeteringen, in beleidsintenties en vooral uitvoering. Is dit een schone taak voor de Lokale Rekenkamer om dit systematisch te doen?

1) Het belang om burgers bij het beleidsproces betrekken

Er zijn veel en uiteenlopende redenen om burgerparticipatie en overheidsactiviteiten meer en beter op elkaar aan te sluiten. Dit is geen mode verschijnsel of hype maar een structurele tendens. Veel gemeenten, provincies maar ook waterschappen en het Rijk zijn met deze uitdaging en zoektocht bezig. Lastig maar relevant voor beide partijen. Zo wil de burger meer invloed om zijn woon-, werk- en leefomgeving en het sociale domein. Wil vroegtijdig en juist geïnformeerd worden over mogelijke ingrepen en serieus genomen worden bij het gezamenlijk toewerken naar oplossingsrichtingen. Als mede financier en klant van veel overheidsdiensten gehoord worden en zijn lokale kennis, wensen, kanttekeningen maar ook expertise in kunnen brengen. Dit om in samenspraak en samenwerking tot een oplossing en eindresultaat te komen met draagvlak. Niet onderschat moet worden hoeveel denk- en doekracht en relaties op allerlei niveau onder burgers in onze gemeente aanwezig is. Maak hier constructief gebruik van en zie burgerinbreng op voorhand niet als tijdrovend, kosten verhogend en proces verstrend. De voordelen overigens voor de overheid zijn evident. Zonder uitputtend te zijn hierbij een aantal: de relatie met belangrijkste stakeholder wordt beter, goedkoper en snellere projecten met draagvlak, meer co-productie mogelijkheden, minder hindermacht en meer daadkracht, creativiteit wordt benut, vertrouwen in politiek bestel en ambtenarenapparaat groeit etc. Wel is in deze relevant dat burgerparticipatie begint en eindigt bij overheidsparticipatie. Als het bevoegd gezag niet wil is het: game over. Kortom: op zoek naar beleid dat aantoonbaar werkt.

2) Het drieluik: willen, kunnen en waarmaken

Ervan uitgaande dat de Raad besluit echt werk te maken van deze beleidsvoornemens hierbij een aantal suggesties om dit proces te ondersteunen:

- Maak burgerparticipatie uitgangspunt van overheidsbeleid en geen uitkomst van een vragenboom exercitie. Kortom; altijd noodzakelijk en in sommige gevallen, om transparante en moverende redenen wellicht beperkter.
- Maak een onderscheid in defensieve participatie en constructieve burgerparticipatie. De huidige proceduregang van geïnformeerd worden, zienswijze in kunnen dienen, bezwaar en beroep werkt erg tegenhoudend en is weinig opbouwend. Een ieder die in deze stappen gefrustreerd wordt zal terugvallen op hindermacht.
- Investeer als overheid in zaken als vertrouwen in burgers en hun initiatieven vergroten, kom niet te snel met oplossingen maar begin het proces met open bloknoet en niet met kant en klare oplossingen, faciliteer constructieve inbreng van burgers (zie bijv. werkwijze gemeente Sudwest Fryslan), leer van andere gemeenten en overheden op dit vlak, evalueer belangrijke eigen projecten op dit aspect en doe wat met de uitkomsten. Stel jezelf specifieke doelen, bijv. m.b.t. burgertevredenheid monitor.
- Ga het experiment aan met co-productie van burgers, ambtenaren en besluitvormers in een specifieke case. Leer van praktijkervaringen en projectsamenwerking die ook als bijvangst

input levert aan dit beleidsmatige proces.

- Niet alleen in de initiatieffase van een project is er samenspraak met burgers gewenst maar ook gedurende de fasen van oordeelsvorming, meningsvorming, besluitvorming en uitvoering.
- Ga nog meer naar de burgers toe. Overweeg te werken met wijkcoördinatoren en participatiemanagers (i.p.v. de informatie zendende omgevingsmanagers bij projecten) als bruggenbouwers met een directe link naar gemeentelijke faciliteiten en besluitvormers.
- Ook aan de zijde van de burgers zijn alle randvoorwaarden niet altijd aanwezig om tot een constructieve dialoog te komen. Professionaliteit kan soms versterkt worden, emoties kunnen een rol spelen en verwachtingsmanagement is niet altijd realistisch. Voor een constructieve dialoog zal dus van beide partijen inspanningen verwacht worden. Van onze kant uit wordt gewerkt aan de oprichting van een Kenniscentrum Constructieve Burgerparticipatie.
- Voor de burgers van Voorschoten geldt zeker voor dit onderwerp: het moet in de praktijk werken en een verschil maken. Niemand zit te wachten op beleid dat alleen op papier staat. Concrete input en output doelen stellen, evalueren van de ervaringen van zowel het gemeentelijk apparaat als de burgers, transparant terugkoppeling op vast tijdstip incl. suggesties voor verbetering en bewaking van dit proces door een borgingswerkgroep, die ook uit burgers bestaat, zijn noodzakelijke aspecten om de slaagkans van deze ambitie te verhogen.
- Ik besluit met te zeggen dat dit een goede, zij het erg voorzichtige eerste stap in de goede richting is, maar de lakmoesproef is de praktijk. Wij roepen u op voortvarend door te gaan in deze richting en wensen u veel succes.